

PLAN DE ACTIUNE din 13 octombrie 2000

pentru protectia apelor împotriva poluarii cu nitrati proveniti din surse agricole

EMITENT • **GUVERNUL**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 526 din 25 octombrie 2000**

Data intrării în vigoare **24-11-2000**

Articolul 1

Obiectivele Planului de actiune pentru protectia apelor împotriva poluarii cu nitrati proveniti din surse agricole, denumit în continuare plan de actiune, sunt urmatoarele:

- a) reducerea poluarii apelor, cauzata de nitratii proveniti din surse agricole;
- b) prevenirea poluarii cu nitrati;
- c) rationalizarea și optimizarea utilizarii ingrasamintelor chimice și organice ce conțin compusi ai azotului.

Articolul 2

Termenii și expresiile utilizate în planul de actiune se definesc după cum urmeaza:

- a) ape subterane - toate apele care se afla sub suprafața terenului, în zone saturate și în contact direct cu solul sau cu subsolul;
- b) apa dulce - apa cu continut scăzut de saruri, care indeplineste condițiile pentru a fi captata, tratata și utilizata în scop potabil;
- c) compusi ai azotului - orice substante conținând azot, cu excepția azotului molecular;
- d) septel - toate animalele tinute sau crescute pentru folosință sau profit;
- e) ingrasamant - substanța care contine unul sau mai mulți compusi ai azotului, utilizata pe terenurile agricole în scopul maririi ritmului de crestere a vegetatiei și al sporirii masei vegetale;
- f) ingrasamant chimic - orice ingrasamant obținut printr-un proces industrial chimic;
- g) ingrasamant organic - orice ingrasamant ce este constituit din produse de origine vegetala, produse reziduale de excretie de la septel sau de la păsări ori din namoluri rezultate din procesul de epurare a apelor uzate;
- h) ingrasamant de origine animala - produs rezidual de excretie de la septel sau de la păsări ori un amestec între acest produs și asternutul de la animale;
- i) aplicare pe teren - administrarea pe teren a ingrasamintelor prin imprastiere la suprafața terenului, prin incorporare în sol fie prin ingropare, fie prin amestecare cu solul și prin injectare în sol;
- j) eutrofizare - imbogatirea apelor de suprafața cu compusi ai azotului și fosforului, cauzand o dezvoltare accelerata și masiva a algelor și a vegetatiei subacvatice, asociata cu deteriorarea echilibrului biologic și a calității apei;
- k) poluare cu nitrati - descarcarea, directa sau indirecta, în apele subterane sau de suprafața de compusi ai azotului care provin din surse agricole, ale carei urmări pot fi: periclitarea sănătății oamenilor, afectarea organismelor vii și a ecosistemelor acvatice, stanjenirea folosintelor apei și deteriorarea ambianței naturale;
- l) zona vulnerabila - suprafetele de teren agricol de pe teritoriul tarii prin care se dreneaza scurgerile difuze în apele poluate sau expuse poluarii cu nitrati și care contribuie la poluarea acestor ape.

Articolul 3

(1) În termen de un an de la data intrarii în vigoare a prezentului plan de actiune Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului, pe baza datelor și a informațiilor furnizate prin Sistemul național de supraveghere și control al calității apei și cu sprijinul Companiei Naționale "Apele Române" - S.A., va întocmi un cadastru al apelor afectate de poluarea cu nitrati și al apelor care sunt susceptibile să fie expuse unei astfel de poluari. Identificarea acestor categorii de ape se va face pe baza criteriilor prevăzute în anexa nr. 1.

(2) În termen de 2 ani de la data intrarii în vigoare a prezentului plan de actiune Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului împreună cu Ministerul Agriculturii și Alimentatiei vor desemna toate zonele vulnerabile care dreneaza în apele identificate potrivit alin. (1) și care contribuie la poluarea acestora.

(3) Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului împreună cu Ministerul Agriculturii și Alimentatiei vor revizui și/sau vor completa, o dată la 4 ani, lista cuprinzand zonele vulnerabile, analizand și luand în considerare schimbările și factorii neprevazuti în momentul alcatuirii acesteia.

(4) Comisia pentru aplicarea Planului de actiune pentru protectia apelor împotriva poluarii cu nitrati proveniti din surse agricole, denumita în continuare comisie, va fi instiintata, în termen de 3 luni de la data operarii, despre orice modificare sau completare a listei cuprinzand zonele vulnerabile.

Articolul 4

(1) În scopul stabilirii și/sau revizuirii și al completării listei cuprinzând zonele vulnerabile Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului va solicita factorilor abilitați prezentarea, în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului plan de acțiune și periodic, o dată la 4 ani, a unor rapoarte privind rezultatele acțiunilor de:

a) supraveghere a concentrației azotaților în apele dulci; aceasta se realizează pe parcursul unui an, cel puțin o dată pe luna sau mai des în timpul perioadelor ploioase și de inundații, în secțiunile de control pentru apele de suprafață, și la intervale regulate, în secțiunile de control reprezentative pentru acvifere;

b) verificare, o dată la 4 ani, a stării de eutrofizare a apelor dulci și a apelor din zona costiera.

(2) În secțiunile de control în care concentrația de nitrati din toate probele anterioare s-a situat sub 25 mg/l și nici un factor nou de creștere probabilă a conținutului de nitrati nu a apărut programul de supraveghere prevăzut la alin.

(1) lit. a) se va realiza o dată la 8 ani.

(3) Metodele de măsurare folosite sunt prevăzute în anexa nr. 2 și vor fi supuse reactualizării în funcție de progresele în domeniu și de apariția de noi metode standard de analiză și măsurare.

Articolul 5

(1) În scopul asigurării, pentru toate categoriile de ape, a unui nivel general de protecție împotriva poluării, în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului plan de acțiune comisia va elabora:

a) un cod al bunelor practici agricole pentru uzul fermierilor, pe baza conținutului-cadru prevăzut în anexa nr. 3, ce va fi supus reactualizării în funcție de progresele în domeniu și de apariția de noi tehnologii și practici agricole cu impact redus asupra mediului;

b) un program ce va include prevederi privind instruirea și informarea fermierilor în scopul promovării Codului bunelor practici agricole.

(2) În vederea elaborării Codului bunelor practici agricole prevăzut la alin. (1) lit. a) comisia va consulta și institutele aflate în coordonarea Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și a Ministerului Agriculturii și Alimentației, precum și alte instituții de specialitate.

Articolul 6

(1) În scopul realizării obiectivelor prevăzute la art. 1, în termen de maximum 2 ani de la desemnarea zonelor vulnerabile conform art. 3 alin. (2) și, respectiv, în termen de maximum un an de la modificarea sau completarea listei cuprinzând zonele vulnerabile, conform art. 3 alin. (3), comisia va stabili programe de acțiune referitoare la zonele vulnerabile.

(2) Se întocmesc programe de acțiune pentru ansamblul zonelor vulnerabile de pe teritoriul țării, precum și programe diferite pentru anumite zone vulnerabile sau pentru porțiuni din zonele vulnerabile, după caz.

(3) Programele de acțiune vor ține seama de:

a) datele științifice și tehnice disponibile, în principal cele referitoare la aportul de nitrati din surse agricole și din alte surse;

b) condițiile de mediu din regiunile vizate.

(4) Programele de acțiune vor fi stabilite pentru o perioadă de până la 4 ani și vor cuprinde măsurile prevăzute în Codul bunelor practici agricole, precum și cele prevăzute în anexa nr. 4.

(5) În scopul implementării programelor de acțiune prevăzute la alin. (4) comisia va lua măsuri suplimentare cel puțin o dată la 4 ani, în funcție de modificările sau de completările comunicate conform art. 3 alin. (3).

(6) Comisia va propune realizarea și punerea în practică a unor programe corespunzătoare de supraveghere și control pentru evaluarea eficienței programelor de acțiune prevăzute la alin. (1).

Articolul 7

(1) Comisia va elabora un proiect conținând seturi de măsuri pentru implementarea planului de acțiune, care va cuprinde și procedurile și instrucțiunile pentru sistemul de supraveghere și control prevăzute la art. 4 și 6.

(2) Proiectul prevăzut la alin. (1) va fi supus analizei grupului de sprijin, care se va pronunța în termen de 6 luni printr-un punct de vedere obligatoriu, adoptat cu votul majorității membrilor; conducatorul grupului de sprijin, care este și reprezentant al comisiei, nu va vota.

(3) Pe baza punctului de vedere al grupului de sprijin comisia va adopta măsurile definitive și le va transmite, în termen de cel mult două luni, ministerelor de resort și grupului de sprijin.

Articolul 8

(1) O dată la 4 ani comisia va întocmi un raport conținând informații în conformitate cu prevederile anexei nr. 5, ce va fi înaintat Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și Ministerului Agriculturii și Alimentației și va fi publicat în cadrul Sistemului național de supraveghere și control al calității apei.

(2) În termen de 6 luni de la primirea raportului comisiei Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și Ministerul Agriculturii și Alimentației vor întocmi, pe baza raportului comisiei, o analiză comună cuprinzând și propuneri adecvate de revizuire a planului de acțiune, care va fi înaintată Guvernului și comisiilor de specialitate ale Parlamentului României.

Articolul 9

În termen de 2 ani de la data intrării în vigoare a prezentului plan de acțiune Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului și Ministerul Agriculturii și Alimentației vor adopta prin ordin comun regulamente, metodologii și proceduri necesare pentru implementarea prezentului plan de acțiune.

Articolul 10

Anexele nr. 1-5 fac parte integrantă din prezentul plan de acțiune.

Anexa 1

la planul de acțiuni

CRITERII

pentru identificarea apelor afectate de poluarea cu nitrati și a apelor care sunt susceptibile să fie expuse unei astfel de poluări

1. Apele afectate de poluarea cu nitrati și apele care sunt susceptibile să fie expuse unei astfel de poluări vor fi identificate utilizându-se, printre altele, următoarele criterii:

- a)** dacă apa dulce de suprafață, utilizată sau în perspectiva de a fi utilizată ca sursă de apă potabilă, conține sau este susceptibilă să conțină cantități (concentrații) ale azotului din nitrati mai mari decât cele prevăzute în standarde pentru categoria I de calitate, dacă nu se acționează conform prevederilor art. 6 din planul de acțiune;
- b)** dacă apele subterane conțin sau sunt susceptibile să conțină cantități de nitrati în concentrații mai mari decât limita maximă admisibilă prin standarde, dacă nu se acționează conform prevederilor art. 6 din planul de acțiune;
- c)** dacă apa dulce din lacurile naturale, alte surse de apă dulce, ape costale și marine sunt gasite eutrofe sau ar putea deveni eutrofe în viitorul apropiat, dacă nu se acționează conform prevederilor art. 6 din planul de acțiune.

2. La aplicarea acestor criterii se vor lua în considerare:

- a)** caracteristicile fizice, chimice și biologice ale apei și solului;
- b)** situația curentă a impactului compusilor de azot asupra mediului (apa și sol);
- c)** situația curentă a impactului măsurilor luate în conformitate cu prevederile art. 6 din planul de acțiune.

Anexa 2

la planul de acțiuni

METODE DE MASURARE

Ingrasaminte chimice

Metodele pentru determinarea compusilor azotului din ingrasaminte sunt cele prevăzute în:

1. SR ISO 4176/1994

Ingrasaminte. Dozarea azotului nitric. Metoda gravimetrică cu nitron;

2. SR ISO 5314/1994

Ingrasaminte. Dozarea azotului amoniacal. Metoda titrimetrică după distilare.

Apa dulce, ape costale și ape marine

Concentrația în azotați se determină cu ajutorul metodelor prevăzute în următoarele standarde:

3. SR ISO 7890-1/1998

Calitatea apei. Determinarea conținutului în azotați

Partea 1: Metoda spectrometrică cu 2,6 dimetilfenol;

4. SR ISO 7890-3/1997 R 30

Apa potabilă. Determinarea azotaților, metoda spectrofotometrică cu 2,6 dimetilfenol;

5. STAS 3048/1-1977

Apa potabilă. Determinarea azotaților;

6. STAS 8900/1-1971

Apa de suprafață și ape uzate. Determinarea azotaților;

7. STAS 12999/1991

Apa de mare. Determinarea conținutului de azotați.

Anexa 3

la planul de acțiuni

CONTINUTUL - CADRU

al Codului bunelor practici agricole

A. Un cod al bunelor practici agricole, având ca obiective reducerea poluării cu nitrati și rationalizarea și optimizarea utilizării îngrășamintelor ce conțin compusi ai azotului și luând în considerare condițiile din diferite regiuni ale țării, trebuie să conțină prevederi care să acopere următoarele probleme:

1. perioadele nepotrivite pentru aplicarea pe teren a îngrășamintelor;
2. modul de aplicare a îngrășamintelor pe terenuri în pante abrupte;
3. restricțiile la aplicarea îngrășamintelor pe terenuri saturate de apă, inundate, înghetate sau acoperite cu zapada;
4. condițiile de aplicare a îngrășamintelor pe terenurile amplasate lângă cursurile de apă;
5. capacitatea și construcția bazinelor de stocare a îngrășamintelor de origine animală, inclusiv măsurile de prevenire a poluării apei prin scurgerile de la suprafață, prin infiltrarea în apele subterane și de suprafață a efluenților proveniți de la stocarea îngrășamintelor de origine animală și a materiilor vegetale (cum este cazul silozurilor etc.);
6. tehnologiile și procedurile de aplicare pe teren a îngrășamintelor chimice și a îngrășamintelor de origine animală, incluzând normele de dozare și modul de realizare a unei aplicări pe teren uniforme, astfel încât pierderile de nutrient prin deversarea în ape să fie reduse și menținute la un nivel acceptabil (conținutul în azotați în apele subterane și în apele de suprafață să nu depășească limitele admise prin reglementările tehnice).

B. Pe lângă cele de mai sus Codul bunelor practici agricole poate cuprinde:

7. gospodărirea utilizării terenurilor, incluzând sistemul de rotație a culturilor și proporția dintre suprafețele de teren destinate culturilor permanente față de cele cultivate cu plante anuale;
8. menținerea pe teren a unei cantități minime de vegetație care să acopere terenul în perioadele ploioase, în scopul reținerii azotului în sol, care altfel ar putea cauza poluarea cu nitrati a apelor;
9. stabilirea unor planuri de fertilizare în funcție de fiecare cultură șiținerea evidenței utilizării îngrășamintelor pentru fiecare solă;
10. prevenirea poluării apei din scurgerile de suprafață (siroire) și a siroirii apei în sistemele de culturi irigate, produsă înainte ca apa să patrundă la rădăcinile plantelor.

C. Pentru îngrășamintele chimice Codul bunelor practici agricole va cuprinde prevederi privind:

11. modul și condițiile de livrare (exclus în vrac; numai în saci impermeabili și durabili, de capacități diferite, prevăzuți cu inscripționări sau etichete rezistente la deteriorare, care să indice clar tipul îngrășământului, compoziția chimică și concentrația produsului, gradul de solubilitate, data fabricației și durata pastrării produsului, recomandări specifice privind transportul și depozitarea, denumirea și adresa fabricantului etc.);
12. condițiile de depozitare și pastrare și recomandări asupra construcției depozitelor;
13. interdicții în timpul transportului, livrării, depozitării, manipularii și aplicării pe teren;
14. modalități de combinare cu îngrășăminte organice în vederea aplicării pe teren.

D. Codul bunelor practici agricole va cuprinde informații cu privire la riscul pentru sănătate al contaminării cu nitrati a produselor agricole și a apei utilizate în scop potabil.

Anexa 4

la planul de acțiuni

MASURI

ce trebuie incluse în programele de acțiune conform art. 6 alin. 4) din planul de acțiune

I. Măsurile vor conține reguli referitoare la:

1. perioadele în care aplicarea anumitor îngrășăminte este nerecomandată sau interzisă;
2. capacitatea rezervoarelor de stocare a îngrășamintelor de origine animală; aceasta capacitate trebuie să depășească necesarul de stocare în toate zonele vulnerabile, ținându-se seama de perioadele cele mai lungi de interdicție a aplicării pe teren a îngrășamintelor, cu excepția situațiilor în care se poate demonstra autorităților competente ca orice cantitate de îngrășăminte de origine animală, în exces față de actuala capacitate de stocare, va fi tratată într-o manieră care să nu aducă prejudicii mediului;
3. limitarea numărului aplicărilor pe teren ale îngrășamintelor conform unei bune practici agricole și ținându-se seama mai ales de caracteristicile zonei vulnerabile, în special de:

- a) înclinarea terenului, caracteristicile și tipul solului, condiții climatice, irigații etc.;
- b) practicile agricole și modalitățile de utilizare a terenurilor, inclusiv sistemul de rotație a culturilor. Aplicarea pe teren a îngrășamintelor se bazează pe un echilibru între:
 - b1) estimarea-prognostizarea necesarului de azot al culturii;
 - b2) aportul de azot adus culturilor de către sol și cel din îngrășăminte, care trebuie justificat pe baza:
 - cantității de azot prezent în sol în raport cu necesarul culturii;
 - aportului de azot prin mineralizarea netă a rezervelor de azot organic din sol;
 - aportului de compusi ai azotului prin administrarea pe teren a îngrășamintelor de origine animală;

- aportului de compusi ai azotului prin administrarea îngrasamintelor chimice și a altor îngrasaminte.

II. Aceste măsuri vor asigura ca pentru fiecare ferma sau unitate zootehnică cantitatea de îngrasaminte de origine animală aplicată anual pe teren, inclusiv cel lăsat de animale, să nu depășească norma specifică pe hectar. Norma specifică pe hectar este reprezentată prin cantitatea de îngrasamant administrat, care conține 170 kg azot. Se pot face derogări de la această cantitate pentru primul program de acțiune pe 4 ani, când se poate permite o normă specifică de 210 kg azot.

III. Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului, prin unitățile competente din subordinea sa, poate stabili la nivel local cantitățile la care se face referire la pct. II, pe baza numărului de animale, la propunerea comisiei.

Anexa 5

la planul de acțiuni

CONTINUTUL

rapoartelor la care se face referire

în art. 8 din planul de acțiune

1. O situație privind acțiunile preventive adoptate conform art. 5

2. O hartă reprezentând următoarele:

a) apele identificate potrivit art. 3 alin. (1) și anexei nr. 1, indicându-se, pentru fiecare apă, care din criteriile prevăzute în anexa nr. 1 au fost utilizate în scopul identificării;

b) localizarea zonelor vulnerabile desemnate, din care să reiasă distinct zonele existente și zonele nou-identificate de la momentul emiterii raportului anterior

3. O sinteză a rezultatelor obținute prin sistemul de supraveghere, conform prevederilor art. 4, inclusiv o situație privind aprecierile și considerentele care au condus la identificarea și desemnarea fiecărei zone vulnerabile sau la orice revizuire ori adăugare de astfel de zone

4. O sinteză a programelor de acțiune elaborate conform prevederilor art. 6, cu accent pe:

a) măsurile prevăzute la art. 6 alin. (4);

b) orice măsură suplimentară sau acțiune implementată în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (5);

c) o sinteză a rezultatelor programelor de supraveghere și control, implementate conform prevederilor art. 6 alin. (6);

d) o apreciere formulată de comisie cu privire la termenele cele mai probabile în care se preconizează ca efectele măsurilor programelor de acțiune asupra apelor identificate conform art. 3 alin. (1) ating rezultatele scontate, indicându-se totodată și nivelul de nesiguranță al acestei estimări

5. Detalii și alte informații privind Codul bunelor practici agricole, care sunt considerate necesare prin revizuirile ulterioare ale planului de acțiune și pentru adaptarea acestuia la progresele tehnice și științifice.
